

Forslag til forespørgselsdebat om hvorvidt der er behov for at revurdere kommunalreformen.

(Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen)

Tak, Aqqalu C Jerimiassen, for et interessant forslag til forespørgselsdebat.

Selvom man i dette forslag til forespørgselsdebat om revurdering af kommunalreformen nævner de enkelte byer og kommuner, bliver dette ikke det centrale i disse bemærkninger.

Det centrale bliver, at de enkelte borgeres demokratiske rettigheder, uanset hvor de bor, skal sikres, og tillige at midler fra kommunekasserne, som ifølge kommunernes og de folkevalgtes målsætninger er bestemt ved lov, for de fleste midlers vedkommende skal komme borgerne til gode.

I 2007 besluttede man her i salen at de 18 kommuner skulle reduceres til 4. Heri var målet, at borgerservicen skulle forbedres og forenkles. Målet var også at retssikkerheden skulle højnes. Hensigten var at gøre det nemmere for borgere at rette henvendelse til de offentlige instanser.

Det at man har reduceret antallet af kommunerne har ikke kun bagdele eller er ikke kun kritisabelt. I serviceringen har man ensartet priser på flere områder, og dermed har man nærmet sig ensartethed i måden at servicere borgerne på. Dette er også budskabet i vurderingen af kommunalreformen. Man har ensartet serviceringen, således, at uanset hvor man bor, så har man de samme og genkendelige fremgangsmåder.

Der bliver flere kommuner som ved nytænkning tilpasser deres måde at styre og administrere på. Således at så mange midler som muligt – og midlerne bliver der ikke flere – kan bruges til fordel for borgerne.

[Tal]

Vi kan ikke ignorere det som tallene viser. Aldrig før har der som i 2019 været af henvendelser til Ombudsmanden, og de fleste henvendelser handler om klager omkring servicering og beslutninger. Ved vurdering af henvendelser til Handicaptalsmanden kan vi se, at de fleste drejer sig om henvendelser der vedrører

lovbefæstede rettigheder som ikke er opfyldt af kommunerne. Ved børnetalsmandens årlige rapport bekræftes det, at mange henvendelser ikke er behandlet af myndighederne som de skal ifølge loven, og for manges vedkommende også af kommunerne.

Vi hører ofte om manglen på uddannet arbejdskraft. Og vi hører også at nogen borgere flytter til en anden by efter kun at have været ansat i et år. Der findes ikke tal for det på centralt hold, og derfor er det svært at følge udviklingen for, hvor ofte der skiftes ledere ud ude på børneskolerne. Der er ikke tal på, om hvorvidt undervisningen varetages af vikarer, og derfor kan man ikke vide, om undervisningen opfylder målsætningen for folkeskolen, det kan vi ikke sige noget om her i salen.

Der er ingen konsekvenser, hvis flere af de love som danner grundlag for overførsel af opgaver til kommunerne ikke opfyldes.

Det er planen at overføre ansvarsområdet for boliger til kommunerne. Vi ved, at der er behov for 12 milliarder kroner til renovering. Hvis lejeboliger som trænger til en gennemgående renovering overgår til kommunerne, og pengene ikke følger med – og dette dermed får negative konsekvenser for boliglejerne – så vil retssikkerheden blive skadet, hvis ikke dette allerede er sket.

[Organisering]

Er det hensigtsmæssigt at de love som vi beslutter her i salen, og som træder i kraft hos kommunerne, og som handler om folkeskolerne, børneinstitutionerne, alderdomshjemmene og mange andre virker forskelligt alt efter hvor i landet man befinder sig i, fordi de fem kommuner har forskellige fremgangsmåder at styre på? Er det hensigtsmæssigt at midlerne til administration bliver fordelt alt efter hvor mange styresystemer som kommunerne har? Er det hensigtsmæssigt at kommunerne ved forskellige tilbud kæmper om lærerne? Er det hensigtsmæssigt at kommunerne har forskellige niveauer på kommuneskatten?

Hvordan kan vi styrke følelsen af den nære kontakt og inddragelse hos borgerne, uden at vi skal have borgmestre eller mange ledere alle vegne, så vi kan mindske følelsen af at blive overset og derfor uden indflydelse ved nogle bosteder, men derimod styrke demokratiet.

Vi siger ikke, at vi skal af med kommunerne. For vi skal jo til stadighed sikre den nære kontakt og følelsen af medindflydelse, og ikke mindst sikre os, at de love som vi beslutter her i salen kommer borgerne til gode på forskellige områder.

Man kan stille spørgsmålet, hvorvidt kommunerne som de er indrettet i dag har den bedste løsning for en organisering, som er det eneste rigtige for et land ift.

til vores demografi, eller om vi på nuværende tidspunkt skal benytte lejligheden til at snakke om, om vi skal finde en helt anden model. Vi har problemer i kølvandet på den virus som hærger verden over. Desværre er den ikke overstået i overmorgen. Indtil der findes en vaccine, kan det have lange udsigter til, at vi kan genfinde det liv som vi kender.

Aldrig har det været så nødvendigt med en plan for en landsdækkende udvikling, en plan som der ikke er arbejdet med i en del år, eller tillige fremført her. En landsdækkende plan kan udstikke retningen for, hvor der skal styrkes og hvor man skal sætte ind med udvikling, ikke kun ude i kommunerne men også for beslutningstagerne her i salen, så vi har et perspektiv for hele landet.

Det der skal sikres er den bedste servicering af borgerne, at borgerne skal føle deres retssikkerhed, og at de får den bedste og mest fleksible service når de henvender sig til myndighederne. Og det er vigtigt med en løbende vurdering af dette, for Inatsisartut, kommunerne, og ikke mindst for de berørte, nemlig borgerne.

Tak